

Årsrapport 2025

SVALBARDS
MILJØVERN FOND

Innhold

Del I. Leders beretning	3
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
Samfunnsoppdraget	4
Organisering	4
Presentasjon av utvalgte hovedtall	5
Søknadsprosessen	8
Del III. Årets aktiviteter og resultater	9
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2025	9
Tildelingsbrev med prioriteringer for budsjettåret 2025	10
Prioriteringer	10
Måloppnåelse og resultatkrav	11
Daglig drift	11
Prosjekter tildelt støtte i 2025	11
Ferdigstilte prosjekter 2025	14
Eksempler på ferdigstilte prosjekter i 2025	14
Prosjektnummer 23/33: Skjeletter i skapet- Undersøkelser av klimaendringer og nedbryting av arkeologiske miljø	14
Prosjektnummer 23/14: Svalbardreinens unike diett- hvorfor spiser den blomster og røtter?	15
Prosjektnummer 23/17: AECO`s climate change project	16
Prosjektnummer 23/35: Tilgjengeliggjøring av frosset arkeologisk materiale	17
Prosjektnummer 23/7: Prosjekt Isfjorden	18
Prosjektnummer 23/13: Oppgradering av publikumsanlegget, LoFF-huset	19
Ressursbruk	20
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	20
Del V. Vurdering av framtidsutsikter	21
Del VI. Årsregnskap-Svalbards miljøvernfond	22
Ledelseskommentar til årsregnskapet 2025	22
Oppstilling til bevilgningsrapportering	23
Fondsregnskap	24

Del I. Leders beretning

I 2025 har Svalbards miljøvernfond tildelt 14 millioner kroner til 36 forskjellige prosjekter. Det er en nedgang fra 19,2 millioner kroner som ble tildelt 44 prosjekter i 2024. Nedgangen skyldes først og fremst en markert reduksjon i antallet søknader (25) i andre søknadsrunde høsten 2025. Det kom overraskende fordi antallet søknader har ligget på et jevnt godt nivå etter at det hentet seg inn etter koronaperioden 2020-2022. Styret har ingen klar oppfatning av hvorfor antallet søknader har gått ned, men har iverksatt flere tiltak som kan øke antallet prosjekter igjen. Dette gjelder for eksempel mer aktiv markedsføring av fondet og initiering av prosjekter på styrets initiativ. Halvparten av søknadene i 2025 har blitt innvilget. Siden oppstarten i 2007 har fondet nå finansiert et stort mangfold av prosjekter (879) til en verdi av 237 millioner.

Spennvidden i prosjekttema var mindre i 2025 enn det har vært de senere årene. Forsknings- og overvåkingsprosjekter dominerte med hele 67 prosent av samlet bevilgning i 2025. De siste årene har andelen ligget på rundt 40-50 prosent. Styret mener at andelen forskningsprosjekter i 2025 er for høyt. Variasjonen i forskningstema i 2025 var imidlertid god. Her kan spesielt nevnes Norsk Polarinstitutt's flyfotografering for topografisk kartlegging som ved hjelp av KI også skal benyttes til å skaffe informasjon/data om alt fra fauna (hvalross, steinkobbe, isbjørn etc) til vegetasjonstyper og smelting av isbreer. Det er finansiert flere prosjekter på terrestrisk fauna fra NINA, UNIS og NP som vil være viktige for forvaltningen. NORCE, Havforskningsinstituttet og flere andre fikk finansiering for å fortsette forskningen på anadrome laksefisker og torskefisk i Svalbards farvann. Disse fiskesamfunnene er i kraftig endring som følge av klimaendringer. Som en kuriositet kan nevnes det billige prosjektet til NINA om «hva finnes i det juletreet». Fremmede arter som følger med juletrær til Svalbard skal undersøkes.

I fjorårets beretning ble det framhevet at styret er opptatt av å holde administrasjonskostnadene nede. I 2025 utgjorde de drøyt 19 prosent av fondets omsetning. Dette er høyere enn tidligere. Årsaken er imidlertid at nærmere 1,4 millioner av administrasjonskostnadene påløpt i 2024 ble fakturert i 2025. Det er også en feilfakturering som rettes opp i 2026. Reelt forhold mellom administrasjonskostnader og omsetning for 2025 er da 14%. Dette er tilfredsstillende, men styret vil arbeide aktivt for å holde disse kostnadene på et lavt nivå. Det er nødvendig med en gjennomgang av økonomistyringen fra sekretariatet som betjenes av Sysselmesteren for å sikre lav ressursbruk og god kvalitet på økonomioppgavene framover.

I fjorårets beretning påpekte styret utfordringene fondet har hatt med å få god oversikt over tilreisende som kommer med cruisebåter. I et brev fra Riksrevisjonen påtales dette forholdet og de ber om at det iverksettes tiltak for å få bedre kontroll. Styret har prioritert dette arbeidet høyt og har nå etablert en modell som sikrer full oversikt over alle cruisepassasjerer.

Undertegnede overtok som styreleder 1. februar 2026. Jeg takker for oppgaven og ser frem til fire interessante år i styret for Svalbards miljøvernfond.

Rune Bård Hansen
Styreleder

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Samfunnsoppdraget

Svalbards miljøvernfond ble opprettet i 2007 og er et økonomisk virkemiddel i miljøvernarbeidet på Svalbard. Fondet er hjemlet i svalbardmiljøloven og får inntekter primært fra en miljøavgift som pålegges tilreisende. Fondet tildeler årlig midler til miljøvernprosjekter, etter søknad fra private og offentlige virksomheter, privatpersoner og organisasjoner. Formålet er å støtte tiltak som direkte og indirekte bidrar til å beskytte naturmiljø og kulturminner på Svalbard. Fondets midler skal bidra til å sikre at Svalbards særpregede villmarksnatur bevares som grunnlag for opplevelse, kunnskap og verdiskapning. Fondet skal også arbeide for å initiere og stimulere gode prosjekter og tiltak som har til formål å ivareta de høye miljømål som er satt for Svalbard.

Organisering

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt Klima- og miljødepartementet. Fondet er organisert med et styre og et sekretariat. Sekretariatet er lokalisert hos Sysselmasteren på Svalbard. Styrets medlemmer utnevnes av Klima- og miljødepartementet, og styreleder er fondets virksomhetsleder. Styret har en sammensatt kompetanse innen ulike fagområder og har god kjennskap til miljøutfordringer og samfunnsforhold på Svalbard. I 2025 har styret bestått av følgende personer (navn / funksjonstid):

Pål Prestrud (leder)	2021 – 2025
Aud Andersen	2025 – 2027
Andrine Kylling	2021 – 2025
Berit Lein	2022 – 2026
Trond Espen Haug	2022 – 2026
Steinar Rorgemoen	2022 – 2026

Sysselmasteren på Svalbard har organisert sekretariatsfunksjonen gjennom en relativt fristilt rådgiverstilling i administrasjonsavdelingen. Rådgiveren har ansvar for daglig drift og er sekretær for styret. Sysselmasteren sørger også for regnskap, arkiv, IT, og annen administrativ støtte. Samlet utgjør administrasjonen av fondet ca. 2 årsverk hos Sysselmasteren. Ansatte følger ordinært personalreglement hos Sysselmasteren med åremålsstillinger.

Sekretariatet er i 2025 driftet av:

Hanne Eriksen (seniorrådgiver, sekretær for Svalbards miljøvernfond)

Kristian Angen (økonomirådgiver) til 31.08.2025

Kristine Lindberg (seniorrådgiver HR/HMS) fra 25.08.2025

Liss Selnes (eksternt innleid økonomikonsulent) fra 01.12.2025

Daglig drift av Svalbards miljøvernfond omfatter planlegging og ledelse av fondets virksomhet og oppfølging av de oppdrag som styret gir. Sekretariatet har ansvar for kunngjøring av tilskuddsmidler, forberedelse og innstilling av saker for styret, utbetaling av midler og oppfølging av prosjekter. Gode rutiner og systemer for oppfølging av prosjektporteføljen bidrar til god kontrollstyring og effektiv utnyttelse av fondets midler.

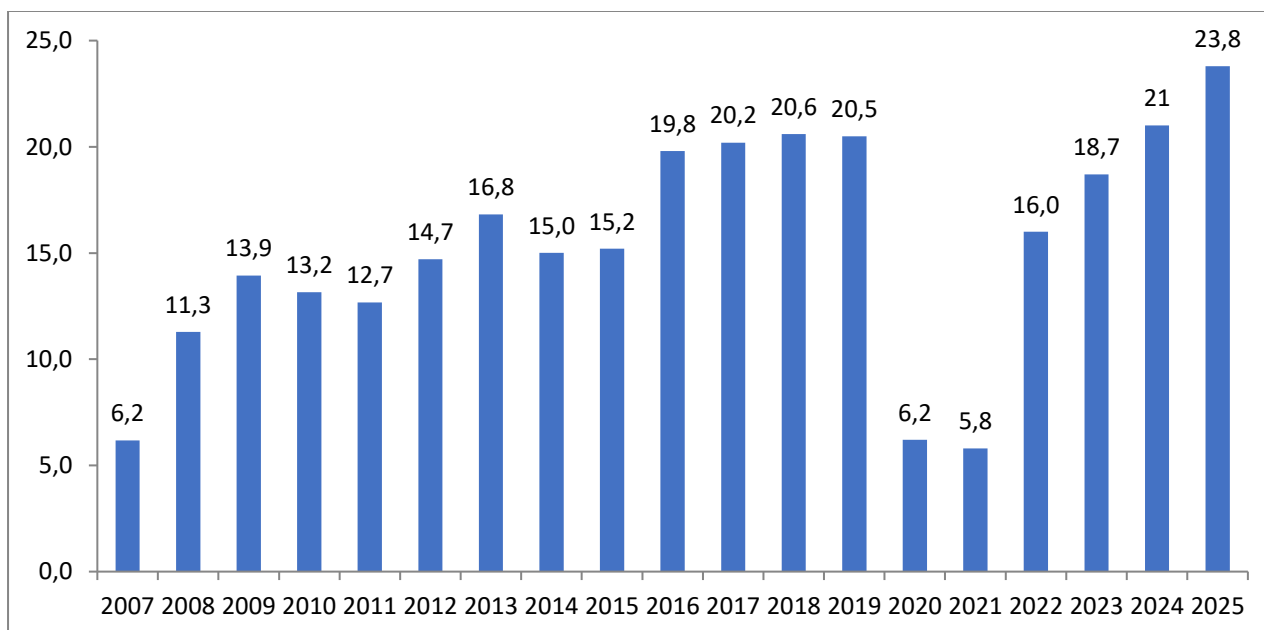
Svalbards miljøvernfond har som mål å være en åpen og utadrettet virksomhet. Sekretariatet er tilgjengelig for publikum gjennom møter, på kontoret eller ved kontakt på telefon og e-post. Fondet har en egen nettside med generell informasjon om fondet, nyheter, resultater og rapporter fra prosjektet og en egen Facebook side som blir brukt i formidling av nyheter og resultater.

Svalbards miljøvernfond benytter Sysselemesterens saksarkivsystem, og fondets dokumenter fremkommer i Sysselemesterens offentlige postjournal og e-innsyn.

Sysselemesteren, Riksantikvaren og Miljødirektoratet bidrar med faglig vurdering av søknadene. Forskningsøknader blir også vurdert av Forskningsrådet for å se på muligheter for samordning og om lignende prosjekter har blitt gjennomført tidligere.

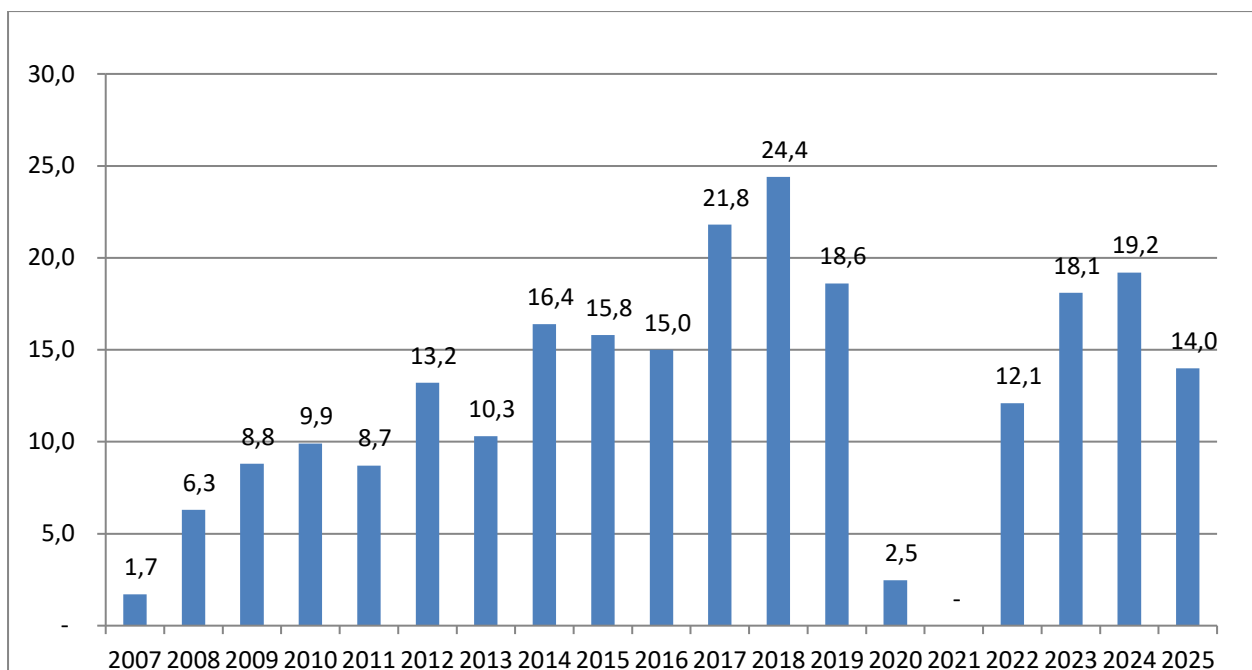
Presentasjon av utvalgte hovedtall

Svalbards miljøvernfond får inntekter med hjemmel i svalbardmiljøloven. Avgift for felling (jakt og fiskekort, § 32) og miljøavgift for tilreisende til Svalbard (§ 98) gir relativt faste inntekter. 23,8 millioner i inntekter i 2025 er de høyeste i fondets historie. Størsteparten av inntektene til fondet i 2025 kommer fra reisende med fly (63,5 %), skipstrafikk stod for ca. 26 prosent av fondets inntekter i 2025. En del av fakturagrunnlaget for cruisetrafikk kommer inn sent på året, og det er en del utestående fra 2024 som har kommet med på årsregnskapet for 2025. Fakturagrunnlag for inntekter fra salg av jakt- og fiskekort og private tilreisende var ikke klart ved utgangen av 2025 og vil komme med på årsregnskap for 2026. I tillegg får fondet eventuelle inntekter fra verdien av inndratt flora og fauna håndtert i strid med loven (§ 94), erstatning (§ 95), tvangsmulkt (§ 96) og overtredelsesgebyr (§ 96a). Dette følger prinsippet om at alle inntekter etter svalbardmiljøloven skal tilfalle Svalbards miljøvernfond og nyttes til miljøverntiltak på Svalbard.

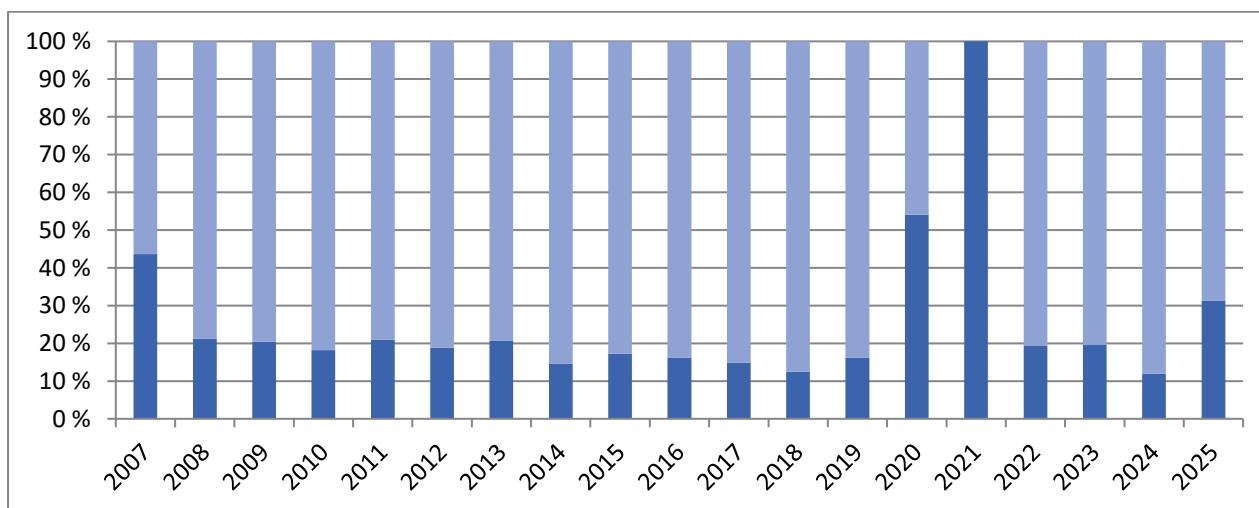
Figur 1. Samlet inntekt til Svalbards miljøvernfond (mill. kr/år) i perioden 2007-2025. Inntekten i 2007 gjelder for 9 måneder ettersom miljøgebyret ble gjort gjeldende fra 1.4.2007. Merk også at inntekt i 2013 er for 13 måneders flytrafikk og inntekt i 2014 er for 11 måneders flytrafikk.

I 2025 har det blitt tildelt 14 millioner kroner til 36 ulike prosjekter. Få søknader i 2025 innebærer akkumulering av fondsmidler til disposisjon for søknadsrundene i 2026. Figur 2 viser utvikling i tildelingene i perioden 2007-2025. I årene 2017-2018 har det vært gitt større tildelinger enn forventet inntekt. Dette skyldes bruk av akkumulerte fondsmidler fra tidligere år og tilbakeførte midler fra prosjekter som ikke har benyttet seg av hele tilsagnsbeløpet. I 2020 ble det gitt en svært redusert tildeling og i 2021 ble det ikke tildelt midler fra Svalbards miljøvernfond. Dette skyldes inntektsfall på grunn av få reisende under koronapandemien.

Figur 2. Samlet tildeling til miljøvernprosjekter (mill. kr/år) i perioden 2007-2023.

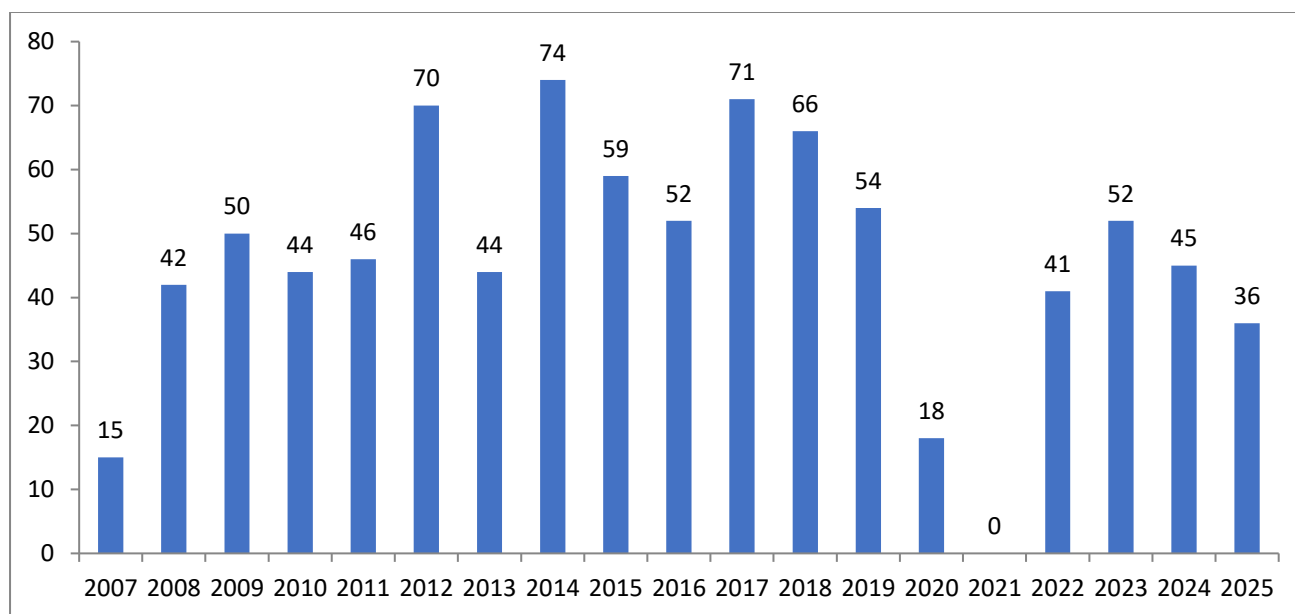
Svalbards miljøvernfond har en effektiv drift av fondet i forhold til samlet tildeling til prosjekter. Tildelingene fra Svalbards miljøvernfond innenfor et år baserer seg på inntektene det samme året. Bortfall av inntekter påvirker dermed tildelingene, men ikke administrasjonskostnadene i samme grad, dette ser man tydelig i pandemiåret 2021 da det ikke ble gitt noen tildeling fra fondet og administrasjonskostnadene utgjorde 100 % av samlet ressursbruk for året. Kombinasjonen lav tildeling (14 millioner) og at årsregnskapet for 2025 må bære betydelige utgifter påført i 2024 gir en administrasjonskostnad på unntaksvis 33 prosent av samlet ressursbruk.

Figur 3. Årlig prosentvis forhold mellom driftskostnader (mørk blå) og tilsagn gitt til miljøverntiltak (blå) i perioden 2007-2023. 2007 gjelder for 9 måneder ettersom miljøgebyret ble gjort gjeldende fra 1.4.2007, i 2020 og 2021 har koronapandemien gitt vesentlig inntektsreduksjon noe som gjør at administrasjonskostnadene prosentvis utgjør en større del av fondets driftskostnader.

Tabell 1. Nøkkeltall for driftsutgifter og tildelinger i 2025

Svalbards miljøvernfond – Nøkkeltall 2025	
Driftsutgifter	4 694 078
Tildelt til miljøvernprosjekter	14 001 370
Refusjon av miljøavgift til fastboende	160 750
Drift av refusjonsordningen	270 000

Figur 4. Antall prosjekter tildelt støtte i perioden 2007 – 2025.

I 2025 ble det gjennomført to søknadsrunder med totalt 65 innsendte søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. 28,7 millioner kroner. Av disse har 36 prosjekter fått tildelt 14 millioner kroner i støtte (48,7 % av omsøkt beløp). Siden etablering av fondet er det kommet inn 1 933 søknader, og totalt 879 prosjekter har fått støtte (45 %).

I 2021 fikk Svalbards miljøvernfond utviklet nye søknadskjema, dette medførte endring i hvilke kategorier prosjektene deles inn i. Prosjektene fordeles på 6 ulike kategorier, valg av kategori gjøres av søkerne, og kun åpenbart feilkategoriserte søknader blir i ettertid plassert i andre kategorier. Tabell 2 gir en oversikt over fordeling av tilskudd på ulike kategorier for perioden 2007-2021. Tabell 3 gir en oversikt over fordeling av tilskudd på ulike kategorier fra og med 2022.

Kategoriseringen har en del svakheter, men ved sammenligning over flere tildelingsrunder vil man se trender i hvilke kategorier og type tiltak som er prioritert for tilskudd.

Tabell 2. Fordeling av tilskudd på ulike kategorier 2007-2021

Kategori	Antall prosjekter 2021	Antall prosjekter 2007-20	Sum 2021	Sum 2007-2020
Kartlegging og overvåkingstiltak (01)	0	144	0	39 144 500
Skjøtselstiltak (02)	0	20	0	4 142 000
Gjenoppretting av miljøtilstanden (03)	0	42	0	7 610 800
Undersøkelser av hva som forårsaker endringer i miljøet (04)	0	48	0	15 485 500
Tilretteleggingstiltak (05)	0	116	0	28 377 350
Kulturminnetiltak (06)	0	112	0	34 279 000
Informasjons- og opplæringstiltak (07)	0	204	0	34 072 750
Fiske- og vilttiltak (08)	0	24	0	5 989 000
Sum	0	710	0	169 100 900

* Kategorisering av prosjektene gjøres av søkerne og fordelingen kan være misvisende ved at eksempelvis tilretteleggingstiltak også kan være kulturminnetiltak osv.

Tabell 3 Fordeling av tilskudd på ulike kategorier fra 2022

Kategori	Antall prosjekter 2025	Antall prosjekter	Sum 2025	Sum totalt
Informasjon, opplæring og tilrettelegging	5	40	1 161 100	8 592 748
Forskning og undersøkelser	20	70	9 599 770	30 994 623
Kulturminner	6	36	2 559 500	15 696 000
Gjenbruk og ENØK	4	14	571 000	2 485 750
Avfall og forurensing	1	21	110 000	9 129 070
Reiseliv	0	7	0	1 762 540
Sum	36	183	14 001 370	68 660 731

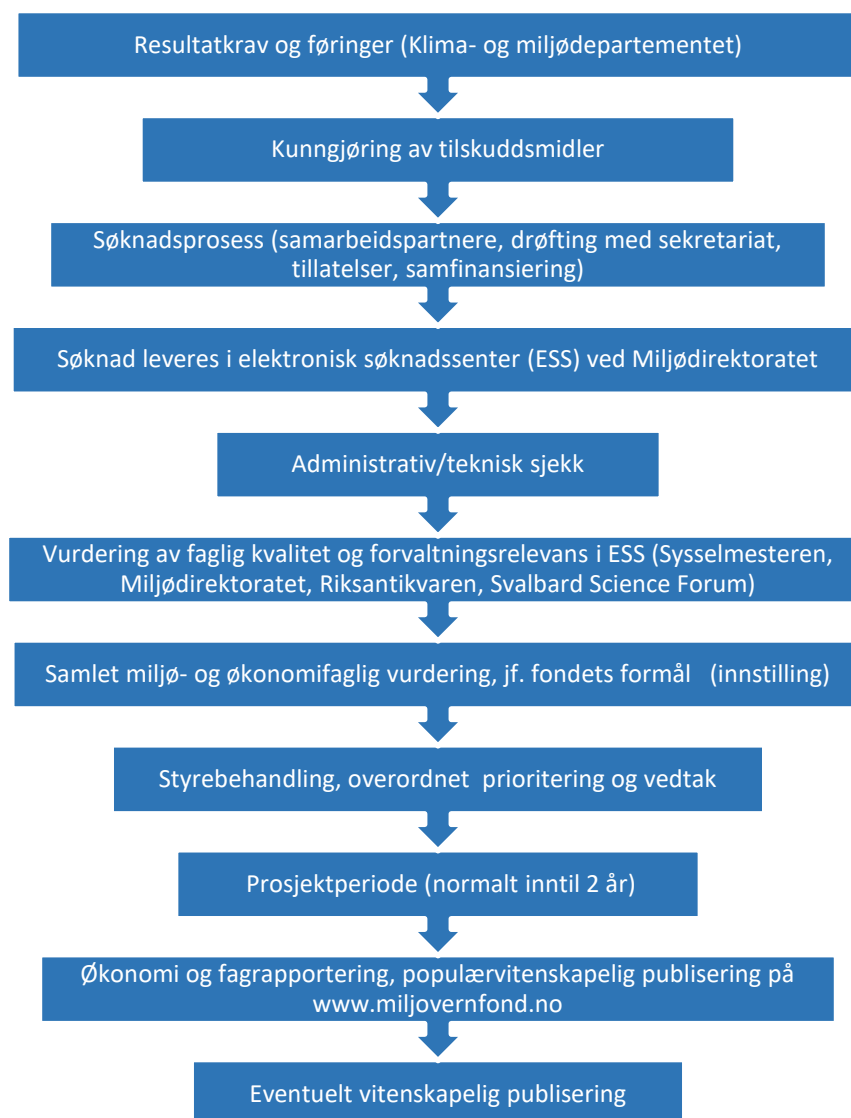
* Kategorisering av prosjektene gjøres av søkerne og fordelingen kan være misvisende ved at eksempelvis tilretteleggingstiltak også kan være kulturminnetiltak osv.

Det er flest søknader innenfor kategorien forskning og undersøkelser. Av forskningsprosjekter vil de prosjektene som innhenter forvaltningsrelevant kunnskap til bruk i miljøforvaltningen på Svalbard prioriteres. Riksantikvaren og Sysselimesterens kulturminneråd giver avgir uttalelse og prioriterer søknader på kulturminnefeltet, styret legger vekt på disse uttalelsene ved tildeling. Barn og unge er ofte i målgruppen for prosjekter i kategorien informasjon, opplæring og tilrettelegging, noe fondet anser som viktig for å skape engasjement og diskusjon rundt miljøvern på Svalbard.

Søknadsprosessen

Fondet gjennomfører vanligvis to tildelinger i året med søknadsfrister 1. februar og 15. september. Det ble i januar 2025 utlyst en tildelingsramme på inntil 8 millioner kroner for våren 2025. Fondet har hovedsakelig sin inntekt fra miljøavgift for reisende, alle tildelinger fra fondet som gjøres innenfor ett år baserer seg på inntektene samme år. Styret har valgt å holde fast ved å kunngjøre en søknadssum for tildeling om våren og en søknadssum for tildeling på høsten. For tildelingsrunden høsten 2025 ble det i august kunngjort en ny tildelingsramme på inntil 11 millioner kroner.

Figur 5 viser ulike faser i driften av fondet.

Figur 5. Faser og prosesser i driften av Svalbards miljøvernfond, eksemplifisert gjennom et vilkårlig vitenskapelig prosjekt.

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2025

Svalbards miljøvernfond har etablert et godt system for å stimulere og støtte gode miljøvern- og kulturminnetiltak over hele Svalbard. Resultatene fra prosjektene viser at fondet er et viktig virkemiddel for å skape miljørettet endring i svalbardsamfunnet.

Miljødirektoratets elektroniske søknadscenter bidrar til at fondet har et enkelt og effektivt system for søknadsbehandling og rapportering. Fondet har tatt i bruk nye søknadsskjema, rapporterings skjema og akseptskjema for søknader i 2022, i det store og hele fungerer søknadscenteret godt, men noen punkter på søknadsskjema medfører fortsatt endel spørsmål til sekretariatet og bør utbedres. Dette gjelder nå spesielt utregning av timesats basert på 1,2 promille av årslønn, noe som gir særlig utslag for forskningsinstitusjoner

som ofte har høyere timespris. Fondet har god balanse mellom inntekter og omfanget av søknader som innvilges tilskudd.

Fondet støtter både prosjekter med kortsiktige resultater og prosjekter med langsiktige effekter. Styret mener Svalbards miljøvernfond på en god måte oppfylder målene gitt i fondets formål og det årlige tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet.

Overordnet styrker og utfyller fondet myndighetenes arbeid for å ta vare på miljøet på Svalbard. Det skjer først og fremst ved finansiering av prosjekter som ellers neppe ville blitt realisert. Siden fondet ble opprettet er det gitt støtte til 879 prosjekter og tildelt 237 millioner kroner. Kunnskapsgenereringen for forvaltningen gjennom finansiering av et stort antall forskningsprosjekter er etter styrets oppfatning betydelig og har utvilsomt bidratt til at miljøforvaltningen har fattet gode og kunnskapsbaserte beslutninger. Dette er en hovedpilar i fondets arbeid og vil fortsette å være det. Tilsvarende er finansieringen av et betydelig antall kulturminneprosjekter en annen pilar som har bidratt vesentlig til vedlikehold og sikring av sårbare kulturminner på Svalbard. En tredje pilar er de lokalt initierte prosjektene som kanskje ikke har den store betydning for vern av Svalbards miljø, men som har stor lokal betydning for menneskene som bor på Svalbard og som ikke minst bidrar til miljøvernengasjement lokalt.

I 2025 er det mottatt færre søknader enn i de foregående år. Dette er styret ikke fornøyd med og har satt i gang et kommunikasjons- og markedsføringsarbeid for å motvirke en eventuell nedadgående trend.

Tildelingsbrev med prioriteringer for budsjettåret 2025

I tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet er det lagt vekt på følgende utfordringer:

Ivaretagelse av den særegne villmarksnaturen på Svalbard er ett av de overordnede målene for svalbardpolitikken. Videre er det spesifikke mål for miljøvernet på Svalbard, og disse målene ligger fast, jf. Meld. St. 32 (2015–2016) Svalbard. En aktiv miljøpolitikk og et effektivt regelverk skal sikre at Svalbard, med tilgrensende hav- og drivisområder, skal være lite påvirket av menneskelig aktivitet og være et stort, sammenhengende villmarksområde.

Miljøvernfondet skal i 2025 bidra til at virksomhet og ferdsel skjer innenfor rammer som reduserer den samlede miljøbelastningen på Svalbard på sikt. Det er viktig at fondet i sitt arbeid tar hensyn til at lokalsamfunnene og miljøet på Svalbard er i endring, slik at nødvendig omstilling skjer i samsvar med de mål som er satt i Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard. Disse overordnede prioriteringene for miljømyndighetenes arbeid i 2024 skal gjenspeiles gjennom tildelingene fra Svalbards miljøvernfond.

Svalbards miljøvernfond arbeider under resultatområde *Polarområdene* med tre spesifiserte nasjonale mål som fondet skal bidra til å oppfylle:

- *Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet.*
- *De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning.*
- *Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres*

Prioriteringer

Fondets midler skal brukes til tiltak på Svalbard som har til formål å beskytte miljøet som beskrevet i svalbardmiljøloven § 98.

I prioriteringene skal det legges vekt på tiltak som har mest relevant miljøeffekt.

Styringsparametere nr. 1

- Totalt antall søknader
- Antall søknader som er innvilget tilskudd
- Antall innvilgede søknader knyttet opp mot kategoriene i henhold til svalbardmiljøloven § 98 a-d:
 - a) undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet
 - b) gjenoppretting av miljøtilstanden
 - c) tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og gransking av kulturminner så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige
 - d) informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak
- Oversikt over gjennomførte av prosjekter, innen hver kategori i henhold til svalbardmiljøloven § 98:
 - a) innenfor tidsfristen på 2 år
 - b) som er innvilget forlengelse
 - c) som er trukket eller ikke gjennomført

Måloppnåelse og resultatkrav

Det ble ved første søknadsrunde i 2025 tildelt kr. 7 973 930 til 22 miljøvernprosjekter, og i andre søknadsrunde kr. 6 027 440 til 14 prosjekter. Totalt var det i 2025 65 søknader med samlet søknadsbeløp på ca. 35,7 millioner kroner. Antallet søknader er lavere enn forventet nivå og styret ønsker flere gode søknader til fondet. Det er god kvalitet på søknader som innvilges støtte.

De angitte føringer i tildelingsbrevet gir fondet en overordnet avgrensning og er en støtte for prioritering av søknader både i sekretariatets arbeid og ved styrets vedtak om tildelinger. Ved utlysning av tilskudd blir føringene formidlet både i kunngjøringen og i dialog med søkere. Miljøvernfondet bygger i tillegg på erfaring, kompetanse og etablerte prinsipper.

Daglig drift

Svalbards miljøvernfond følger et relativt fastlagt årshjul for aktivitet med veiledning til søkere, utlysninger, tildelinger og oppfølging av prosjekter som har mottatt støtte fra fondet. I 2025 er det gjennomført to styringsmøter med KLD, og to styremøter. Vårens styremøte ble holdt i Longyearbyen og høstens styremøte ble også i 2025 gjennomført i Oslo.

Styret og sekretariatet deltar i løpet av året på befaringer av prosjekter der det er naturlig, og informerer om fondet ved ulike anledninger. Sekretariatet deltar på flere møter både av generell karakter og konkret for å drøfte prosjekter med mulige søkere.

Svalbards miljøvernfond er opptatt av at rapportene og resultatene til de ulike prosjektene skal være lett tilgjengelig for publikum. Sluttrapporter fra ferdigstilte prosjekter publiseres på fondets nettside og kan søkes opp tematisk. Nyheter legges også ut på Facebook og når dermed ut til et større publikum. Kunngjøringer fra fondet deles også i Sysselimesterens sosiale media for å treffe flest mulig. Resultater fra prosjekter blir i flere tilfeller også publisert i andre nettmedier, aviser og vitenskapelige tidsskrift. Mange prosjekter omtales i Svalbardposten, som redaksjonelle saker eller korte artikler skrevet av forskere.

Prosjekter tildelt støtte i 2025

I samsvar med formålet har Svalbards miljøvernfond i 2025 tildelt 14 millioner kroner til 36 prosjekter.

Under er styringsparameterne for fondet gjengitt og presentert i tabell.

- ❖ Totalt antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd, knyttet opp mot kategoriene, og knyttet opp imot prioriteringene

Tabell 4 - Antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd 2025, knyttet mot kategoriene i Svalbardmiljøloven §98

	Kategori i SML §98	Innvilget	Antall
A	Undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet,	21	25
B	Gjenoppretting av miljøtilstanden	1	4
C	Tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og granskning av kulturminner, så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige	5	10
D	Informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak	9	23
0	Utenfor fondets formål	0	3
	Totalt	36	65

Tabell 5 Samlet oversikt over tildelinger 2025

Ref. nr	Søknadsnavn	Søker firmanavn	§98	Vedtak
25/1	Solcellepanel	Svalbard turn idrettslag	D	50 000
25/2	Førstehytta	Svalbard Folkehøyskole	C	165 700
25/3	The Svalbard Narnacle goose:uniting research and data to facilitate cooperation and open access	Nina	A	309 960
25/5	Refundamentering av taubanebukk 1 (87889-118) og 5 (87889-114)	Svalbard museum	C	500 000
25/6	Tilstandsvurdering av Mellageret, Bakeriet og Danskebrakka	Svalbard museum	C	100 000
25/9	Svalbard i endring-Naturens fortelling i film	Svalbard museum	D	410 000
25/11	Svalmap II	Norsk polarinstitutt	A	1 300 000
25/15	Krafts II	Nina	A	390 000
25/16	Oppussing av strandsøppelcontainer	Longyearbyen Lokalstyre	B	110 000
25/18	Prosjekt for overvåking av mikroklima i fredete kulturminner på Svalbard	Svalbard museum	C	52 300
25/20	Hva nå? Endringslaben på Loneyarbyen folkebibliotek	Nordic international support foundation	D	80 000
25/21	Impacts of regional and local-scale sea ice decline on Svalbard flora, fauna and climate	Norges geotekniske institutt	A	400 000
25/22	Fornybar energi på fangststasjonen i Farmhamna	Jan Brunner	D	100 000
25/23	Tracking Atlantic species in Svalbard	Norce	A	600 000
25/24	A year in the life: unveiling Reindeer ecology through art science integration	Universitetssenteret på Svalbard	A	786 800
25/25	Investigating the diet of Atlantic salmon	Norce	A	375 600

25/26	Is there risk of Svalbard pollution with Contaminates of Emerging concern?	Niva	A	150 000
25/30	Fra manuell til maskinell overvåking av Svalbardrype-2025	Nina	A	570 570
25/32	Sound-Cruising- Investigating characteristics and noise budgets of cruise operations in Svalbard	Norsk Polarinstitutt	A	902 000
25/34	Røye på Svalbard- en statusoppdatering	Akvaplan - Niva	A	200 000
25/36	Svalbard Resykkelerings Workshop	Svalbard Resykkelerings Workshop	D	250 000
25/40	Utvikling og etablering av små offgrid system i Bolterdalen	Arctic Husky Travellers	D	171 000
25/42	CLIMARCH del 3: Innovative GIS-analyser for undersøkelser av bevaringsforhold	Niku	C	441 500
25/43	Tilrettelegge og videreføre friluftslivsmulighetene for bærekraftig ferdsel på vannet i nærmiljøet	Svalbard seilforening	D	100 000
25/44	Informasjonsfilmer for natur- og kulturformidling, sikkerhet og forholdsregler i Longyearbyen	Visit Svalbard	D	396 000
25/45	Informasjonsskilt for natur- og kulturformidling, sikkerhet og forholdsregler i Longyearbyen	Visit Svalbard	D	175 100
25/46	Polarphid	Universitetssenteret på Svalbard	A	116 900
25/52	Disease surveillance and ecological impacts on arctic charr and invasive pink salmon in Svalbard	Nmbu	A	363 850
25/55	A new tool to improve the population monitoring methods of arctic foxes I Svalbard	Nina	A	882 840
25/56	Linking belowground nitrogen cycling and aboveground plant traits under warming in Svalbard tundra	Clara Michall	A	94 000
25/57	Towards a better understanding of PFAS seasonal dynamics in Arctic aquatic systems	Universitetssenteret på Svalbard	A	810 000
25/58	Svalbards nye og ukjente innsjøer- utnytter sjørøya disse?	Akvaplan Niva	A	666 000
25/59	What? Who is hiding in that arctic Christmas tree?	Nina	A	55 000
25/61	Seks jaktområder, men hvor mange bestander? Reinsdyras slektskap og utveksling på Nordenskiöld land	Nina	A	550 000
25/62	Up close and personal: Exploring the lives of Svalbard reindeer with camera collars	Universitetssenteret på Svalbard	A	747 250

25/63	Keeping cool in a warming Arctic: thermoregulatory challenges for Svalbard reindeer	Nina	A	629 000
SUM				14 001 370

* Svalbardsmiljøloven §98 punkt A-D: a. Undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet, b. gjenoppretting av miljøtilstanden, c. Tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og granskning av kulturminner så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige, d. Informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak.

Ferdigstilte prosjekter 2025

Prosjekter som får innvilget støtte fra Svalbards miljøvernfond får 2 års gjennomføringsfrist. Prosjektene som har arbeidsfrist i 2025 fikk tildelt midler i 2023. Arbeidsfristen for samtlige prosjekter både fra vårens og høstens søknadsrunde er satt til 30.11.2025, og i henhold til forskrift om tilskudd fra Svalbards miljøvernfond (FOR-2007-04-30-599) skal sluttrapport foreligge senest tre måneder etter at tiltaket er gjennomført. Det vil si senest 28.02.2025.

I 2023 mottok fondet 92 søknader totalt, og 52 prosjekter ble innvilget tilskudd på til sammen 18 106 805 kr.

Styringsparametere nr. 2

- *Oversikt over gjennomføring av prosjekter, innen hver kategori ihht Svalbardsmiljøloven § 98, og knyttet opp imot prioriteringene:*

- innenfor tidsfristen på 2 år*
- som innvilges forlengelse*
- som trekkes eller ikke gjennomføres*

Tabell 6 Status prosjekter innvilget 2023 – Oppsummering

Status	Antall
Avsluttet innenfor arbeidsfrist	35
Innvilget forlengelse	2
Trukket/Ikke gjennomført	0
Foreløpig ikke rapportert	15
Totalt	52

Eksempler på ferdigstilte prosjekter i 2025

Resultatet av fondets tildelinger er sjelden synlig samme år som tilsagnet gis. Det er derfor naturlig å nevne noen av de mange prosjektene som er avsluttet og rapportert i denne perioden.

Prosjektnummer 23/33: Skjeletter i skapet- Undersøkelser av klimaendringer og nedbrytning av arkeologiske miljø

Stiftelsen Norsk Institutt for Kulturminneforskning - SML §98 A, Undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet.

Prosjektet har gjort undersøkelser av klimaendringer og nedbrytning av arkeologisk kulturmiljø på Svalbard. Prosjektet har sammenlignet tilstanden av skjeletter fra hvalfangertiden (1600-1700-tallet) som ble utgravd på

gravstedet Likneset i Smeerenburgfjorden i perioden 1985-1990. I tillegg er det samlet inn en mengde osteologiske data som bidrar til helt ny kunnskap om helse og levevilkår for sjømenn og hvalfangere fra denne tiden.

Resultatene fra prosjektet viser at de raske klimaendringene som er dokumentert på Svalbard de siste 30-40 årene har store konsekvenser for arkeologisk kulturmiljø. Økende mikrobiell nedbrytning som følge av klimarelaterte endringer har alvorlige konsekvenser for videre bevaring av kulturmiljøene på Likneset.

Når det gjelder helse og levevilkår, har prosjektet avdekket et relativt homogent skadebilde på skjelettene som viser at livet til hvalfangerne som er gravlagt på Likneset var preget av fattigdom, perioder med underernæring, og svært hardt arbeid fra tidlig alder.

Prosjektet har lagt grunnlaget for mer inngående undersøkelser av hvalfangergravene i nye forskningsprosjekter.

Prosjektnummer 23/14: Svalbardreinenens unike diett- hvorfor spiser den blomster og røtter?

Norges Miljø og Biovitenskapelige universitet- SML §98 A, Undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet.

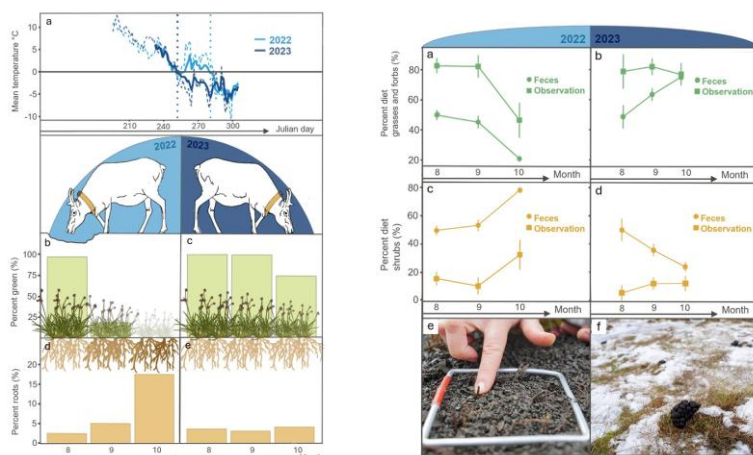
Sensommer og høsten er en viktig sesong for svalbardreinen. Da toppes fettreservene som skal vare hele vinteren. Samtidig er høsten en veldig variabel sesong. Gjennom prosjektet ble det utført detaljerte undersøkelser av svalbardreinenens beitevalg om høsten. Ved å kombinere direkte feltobservasjoner av beitespor hos 26 merkede simler med DNA-analyser av beiteplanter i avføring, fant prosjektet en imponerende fleksibilitet i beitestrategiene mellom år.

De to studieårene hadde markant forskjellige høstforhold. Høsten 2022 var mild og det ble ikke tele i bakken før i oktober, noe som ga reinsdyrene tilgang til næringsrike røtter, spesielt fra polarvier *Salix polaris*. Samtidig var vegetasjonen over bakken helt vissen og lite næringsrik. DNA-analysene bekreftet et økt innslag av polarvier i dietten.

I 2023 frøs bakken mer enn tre uker tidligere enn i 2022. Dette hindret tilgangen til røtter, men plantene rakk ikke å visne før frosten kom. Reinen kunne derfor beite på frossent grønt bladverk, særlig gras, halvgras og urter. Både observasjoner av beitespor og DNA-data viste et tydelig skifte fra røtter til næringsrikt, grønt plantemateriale i 2023. Resultatene viser at svalbardrein er smart i valg av beiteplanter og spiser det beste av dem til enhver tid har tilgjengelig.

Gjennom prosjektet ble det utført detaljerte undersøkelser av svalbardreinenens beitevalg om høsten. Ved å kombinere direkte feltobservasjoner av beitespor hos 26 merkede simler med DNA-analyser av beiteplanter i avføring, fant prosjektet en imponerende fleksibilitet i beitestrategiene mellom år.

Å forstå hvordan dyr responderer på skiftende miljøforhold er nødvendig for å kunne forutsi bestandens robusthet i et Arktis som varmes raskt. Denne studien viste at svalbardrein har en fleksibel beiteatferd om høsten, noe som er godt nytt i møte med klimaendringer.

Figurer fra sluttrapport.

Prosjektnummer 23/17: AECO's Climate Change project

Association of arctic expedition cruise operators - SML §98 A, Undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet.

The AECO Climate Change Project, supported by the Svalbard Environmental Protection Fund from 2023 to 2025, successfully established a robust foundation for long-term climate action within the Arctic expedition cruise sector. An extensive final report is attached here. Below is a summary of the key achievements:

Baseline Emissions Data: Comprehensive data was gathered from AECO members to establish a baseline for greenhouse gas (GHG) emissions and to assess current sustainability measures.

Climate Strategy and Commitment: AECO developed and formally adopted a sector-wide Climate Strategy and Climate Commitment, aligning with the International Maritime Organization's (IMO) GHG Strategy and future amendments.

Fleet Footprint Analysis: A detailed fleet footprint study was commissioned, providing critical insights into vessel activity, fuel consumption, and emissions across the AECO operational area.

Guidance and Knowledge-Sharing: The project produced practical guidance materials, such as a Roadmap to reducing GHG emissions, and facilitated knowledge-sharing through AECO's Environmental Stewardship Committee.

Member Engagement: The majority of AECO members have set emission reduction targets, with a significant portion aiming for net-zero emissions by 2050. There is strong engagement with emissions tracking and a willingness to participate in further climate initiatives.

These foundational activities concluded by December 31, 2025, position AECO and its members to advance toward sustainable operations and climate stewardship in the Arctic.

Illustrasjon fra sluttrapport.

Prosjektnummer 23/35: Tilgjengeligjøring av frosset arkeologisk materiale

Stiftelsen Svalbard museum- SML §98 C, Tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og granskning av kulturminner så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige.

Som regel oppbevares arkeologiske gjenstander i frosen tilstand i påvente av konservering. Konservering gjøres for at en gjenstand skal kunne flyttes fra et stabilt miljø til et annet uten å ta skade eller bli ødelagt. De frosne gjenstandene er utilgjengelig for forskning, publikum og museet selv. De ligger pakket lufttett i plast eller er fryst ned i ulike kjemiske blandinger. Om en gjenstand ikke ligger pakket lufttett i fryseren vil den tørkes ut over tid og forringes. Bare når rett konservering skal iverksettes blir den pakket ut og tatt ut av frosen tilstand. Den er dermed utilgjengelig.

Prosjektets mål var derfor å flytte flest mulig gjenstander fra fryserommet til museets klimatiserte magasin hvor materialet er tilgjengelig for ny forskning. Målet ble delt i fire delmål:

1 Vurdere og kartlegge konserveringsbehov for alle gjenstander som ligger i fryserommet.

Konserveringsbehovet vil vurderes i samråd med museets arkeolog hvor arkeologisk kontekst og kulturhistorisk verdi vil veies opp mot valg av konserveringsgrad.

2 Igangsette konservering av de gjenstander som kan konserveres ved bruk av museets laboratoriefasiliteter. Dette er estimert til å omfatte 90%-95% av det totale gjenstandsmateriale som ligger på fryserommet. Gjenstandene flyttes over til gjenstandsmagasin etter konservering.

3. Lage en plan for de gjenstandene som ikke kan konserveres ved museet, og som skal sendes til konserveringslaboratorium på fastlandet. Disse gjenstandene er estimert å utgjøre 5%-10% av det totale gjenstandsmaterialet som ligger i fryserommet. Planen skal inneholde en vurdering av hver enkelt gjenstand med en konkret plan for konservering med et kostnadsestimat. Denne planen skal inkorporeres i museets strategiske arbeid med gjenstandssamlingen.

4 Utarbeidelse av sluttrapport for prosjektet med konserveringsrapport.

Resultat av prosjektet:

Rundt 1000 funn-nummer er ferdigstilt. Hvert nummer kan inneholde flere gjenstander. Disse gjenstandene er flyttet ut av fryserommet, tint, pakket ut, registrert, merket, fotodokumentert, katalogisert og skrevet rapport om. De fleste er også konserverte, forsvarlig nedpakket og plassert i magasin.

Tilgjengeliggjøring av frosset arkeologisk gjenstandsmateriale del 2: Etter at de tildelte midlene var brukt opp i desember 2024 har museet fortsatt arbeidet med å tilgjengeliggjøre gjenstandene i fryserommet slik at vi kan komme i mål med prosjektet. Tekstiler / klær og gjenstander er særskilt vurdert og definert inn i et eget prosjekt for ekstern konservering. Til dette har vi høsten 2024 fått nye midler fra Svalbards miljøvernfond.

Prosjektet har medført at aktiviteten ved museets arkeologiske samling har økt, både i form av nyansettelser og samarbeidsprosjekter. Fra 1. september 2024 fikk konservator Unn Gelting fast stilling som konservator ved Svalbard museum. Museet har høsten 2024 også ansatt en arkeolog i forskerstilling. Hans hovedfokus er å aktivisere den arkeologiske samlingen for forskning og å fremme interessen for forskning på Svalbards kulturmiljøer. Dette er et direkte resultat av at objektene i fryserommet er revitalisert.

Gjennom prosjektet har ca. 1000 gjenstandsnummer, det vil si rundt halvparten av gjenstandene som lå i fryserommet, blitt revitalisert og gjort tilgjengelig. Både når det gjelder kunnskap om bevaring og nedbryting av kulturminner har prosjektet gitt gevinst. I tillegg er den mest opplagte gevinsten at disse verdifulle kulturminnene nå blir bevart for ettertiden under atskillig bedre forhold enn i fryserommet, og at de blir tilgjengelige både for forskere og andre interesserte.

Foto fra sluttrapport.

Prosjektnummer 23/7: Prosjekt Isfjorden

Svalbard Turn Idrettslag/ Aktiv i friluft- SML §98 B, Gjenoppretting av miljøtilstanden.

I Prosjekt Isfjorden ble det gjennomført tre søppeltokt over tre helger fordelt på områdene Kapp Smith, Bohemanneset, Tunraodden og i tillegg Flinholmen i Ekmanfjorden. I alt ble det ryddet 22,5 kilometer kystlinje og fjernet 1,16 tonn søppel.

Ryddingen ble utført av over 90 frivillige fastboende i Longyearbyen. Til sammen 850 dugnadstimer.

Foto fra sluttrapport.

Prosjektnummer 23/13: Oppgradering av publikumsanlegget, LoFF-huset

Birdlife Norge avdeling Svalbard- SML §98 D, Informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak

Hovedformål med oppgraderingen var å gi et tilbud til fastboende og besøkende, hvor hoveddelen av bygget har store vinduer som gir god utsikt mot fjorden og mot Adventdalen. Denne delen er ulåst i den lyse delen av året, og er ment som et «observatorium» med utsyn mot de fuglerike delene av indre Adventfjorden. Det er oppført mange plakater som gjengir ulike tema om fugle- og dyreliv, dermed et godt utgangspunkt for å kunne spre kunnskap om forekomst av naturverdier i området. Den vestre del av bygningen er et låst rom uten vindu, og fungerer som lager og prosjektrum for foreningen. Her utøves det aktiviteter som bl.a. ringmerking av fugl.

I prosjektet ble følgende gjennomført:

- Utvidelse av NV-del av bygningen med 8 kvm (bod). Denne utvidelsen var nødvendig for at bygningen skal fremstå mer respektabel enn dagens løsning. Boden skal brukes til lagring av ruser og utstyr som er nødvendig for fangst og ringmerking av fugl.
- Forsterking og utvidelse av terrasse på bakkeplan.

Foto fra sluttrapport.

Ressursbruk

Fondets samlede ressursbruk fremgår av regnskapet. Den administrative kostnaden er relativt uavhengig av søknadsmengden. Resultatene fra prosjektene er i all hovedsak gode og inntektene til fondet blir på en effektiv måte tilbakeført til natur- og kulturminnevern på Svalbard.

Styrehonorarer følger satser fastsatt i Statens personalhåndbok 10.14.2 Godtgjøring til leder, medlemmer og sekretærer i statlige utvalg. Klima og miljødepartementet har fastsatt timetall for godtgjøring av styrets medlemmer, hvor styreleder godtgjøres for 120 timer per år og øvrige styremedlemmer godtgjøres for 80 timer per år.

Fastboende på Svalbard kan få miljøavgiften refundert. Dette er en ordning som benyttes for en del reisende, men mange privatpersoner og bedrifter velger bevisst ikke å be om refusjon. Ordningen er relativt kostbar å administrere og utføres av Svalbard skattekontor etter avtale med Sysselmasteren som sekretariat. Innkreving av miljøavgift (kr 150,- pr. reisende) håndteres effektivt gjennom Avinor og Sysselmasteren. AECO (Association of Arctic Expedition Cruise Operators) leverer grunnlagstall for trafikk med cruisebåter som forlater Svalbard.

Tabell 7. Fordeling av driftsutgiftene i 2025

Driftsutgifter (hentet fra regnskapshovedbok)	Kroner	%
Lønn sekretær inkl. kontorleie, inventar, bolig, bil og utstyr og tjenester fra Sysselmasteren (arkiv og regnskap) *	3 531 950	74
Kjøp av eksterne tjenester **	348 321	8
Styrehonorar***	473 303	10
Reiser, møter, kurs og representasjon	143 913	3
Annonser, kunngjøringer, annet	101 908	2
Refusjon gebyrinntekter (refusjon fastboende)	159 100	3
Totalt	4 758 495	100

* Kr. 520 000 er driftsutgifter påløpt i 2024, men faktura er behandlet i 2025. Kr. 612 117 er en dobbeltfakturering av kvartalsrefusjon sekretær SMF (krediteres 2026).

** Tjenester fra AECO, DFØ, Avinor og Arribatec.

*** Styrehonorar utgjør kr. 473 303. Utbetalt styrehonorar for 2025 er kr. 201 934, i tillegg kommer reiseutgifter på kr. 10 449. Kr. 260 920 av utgifter til styrehonorar gjelder 2024, men er fakturert i 2025.

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Svalbards miljøvernfond fører regnskap i henhold til kontantprinsippet og utarbeider regnskapet i tråd med retningslinjer for statlige fond fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten og har høye krav til styring og kontroll i de ulike oppgavene som utføres. Fondet arbeider med dette på samme måte som Sysselmasteren for øvrig. Gode rutiner for innkreving av miljøavgift og andre inntekter samt korrekte utbetalinger til prosjektene er svært viktig. I dette ligger også en kontroll med at tilgjengelig økonomisk ramme ikke blir overskredet i drift og tildelinger av prosjektstøtte.

Måloppnåelse og resultat samsvarer med mål og krav satt for fondet. Dette er noe som kontinuerlig forbedres, og avvik forebygges og korrigeres gjennom veiledning i prosjektgjennomføring og rapportering. Effektiv

ressursbruk er viktig både i egen drift og i vurderingen av hvordan tildelt støtte blir brukt. I enkelte prosjekter settes det særskilt krav til revisjonsberetning ved rapportering. Intern drift revideres årlig av Riksrevisjonen. Svalbards miljøvernfond er fullservice kunde hos DFØ og anvender i likhet med Sysselmesteren økonomiverktøyene Agresso og Unit4 ERP. Regnskap og rapportering avstemmes regelmessig.

Riksrevisjonens påpeker i brev til styret datert 25. mai 2025 svakheter i økonomistyringen for Svalbards miljøvernfond, med særlig fokus på innkreving av avgift fra cruiseskip samt rutinebeskrivelser for utbetaling av tilskudd. Forholdet ble behandlet under etatsstyringsmøte 11. november 2025. På bakgrunn av konklusjonene i etatsstyringsmøtet og brev fra Riksrevisjonen, har KLD gjort endringer i hovedinstruksen. Endelig hovedinstruks oversendes sammen med tildelingsbrevet for 2026. I tildelingsbrevet vil departementet gi fondet i oppdrag å gjøre en gjennomgang av rutinene for internkontroll. Det skal rettes særlig fokus på innkreving av midler og oppfølgingen av rutinebeskrivelser påpekt i brev fra Riksrevisjonen. Styret er ansvarlig for å vurdere andre relevante forhold, som ikke er løftet i dialogen med Riksrevisjonen. KLD innkaller i tillegg Sysselmesteren og styret i Svalbards miljøvernfond til eget møte med mål om å forbedre disse forholdene. Både styret og KLD har i 2025 fulgt opp mulige løsninger for sikker innkreving av miljøavgift uten å komme til en endelig løsning. Gode utviklingsprosesser innen økonomistyringen er i 2025 vanskelig gjort gjennom omfattende rullering av økonomiansvarlige hos Sysselmesteren.

Riksrevisjonen påpeker også en risiko for feil i økonomistyringen ved at regnskapet bokføres i de to ulike klientene M3 og M4, og foreslår at de to klientene slås sammen.

Del V. Vurdering av framtidutsikter

Svalbards miljøvernfond er vel etablert og et betydelig virkemiddel i miljøvernarbeidet på Svalbard.

Fondet har så å si alle inntekter knyttet til miljøavgift for reisende, endring av rammebetingelser i form av reduserte inntekter kan ha negativ innvirkning på fondets mulighet til å støtte prosjekter. Redusert inntekt knyttes til en reduksjon i antall passasjerer med fly eller cruiseskip, og koronapandemien har tydelig vist at fondet er sårbart for bortfall av inntekter når det er færre reisende. Redusert reisevirksomhet i seg selv vil derimot være et positivt klima- og miljøtiltak, både ved reduserte globale utslipp ved transport, og ved redusert belastning på natur og kulturminner på Svalbard.

God måloppnåelse avhenger av at fondet får inn søknader av god kvalitet, og at gjennomføringen blir i tråd med godkjente planer og betingelser. Antall søknader anses som tilfredsstillende, men styret ønsker gjerne flere og bedre søknader både fra forskere og lokale. Raske klimaendringer, marin forurensning og økt ferdsel er eksempler på faktorer som vil forsterke behovet for miljøtiltak, gjenoppretting, tilrettelegging og vedlikehold. Svalbards miljøvernfond vil være en viktig bidragsyter i dette arbeidet.

Del VI. Årsregnskap – Svalbards miljøvernfond

Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2025

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt KLD og fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det også framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Fondet bidrar gjennom tildeling av prosjektstøtte til miljøverntiltak over hele Svalbard. Fondets inntekter er knyttet til antall reisende fra Svalbard og vil variere i takt med reiseaktiviteten. Alle tildelinger som skjer innenfor et år baserer seg på inntekter samme år, så fondets midler består av tildelte, men ikke utbetalte tilskudd. Midlene brukes til skjøtsel, vedlikehold av kulturminner, informasjons- og opplæringstiltak og prosjekter med formål å undersøke eller gjenopprette miljøtilstanden. Hovedprioritet er gjennom tildeling av prosjektstøtte å bidra til tiltak som direkte og indirekte bidrar til å beskytte og bevare Svalbards særpregede villmarksnatur og kulturminner som grunnlag for opplevelse, kunnskap og verdiskapning.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra KLD til Svalbards miljøvernfond i instruks om virksomhets- og økonomistyring. Med forbehold knyttet til Riksrevisjonens anmerkninger mener jeg regnskapet gir et dekkende bilde av fondets tildelinger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Regnskapsførte utbetalinger er i hovedsak ikke knyttet til tildelingene i regnskapsåret, men tildelinger fra vanligvis de to foregående år. Prosjekter kan forlenges etter søknad eller fullføres tidligere enn planlagt, noe som gjør at utbetalingene ikke kan periodiseres etter innvilget år. Fondet utbetaler tilskudd i takt med dokumentert forbruk i prosjektene. Komplette sluttrapportering fra prosjekter skal være mottatt av fondet før det gjennomføres sluttutbetaling. Det er vanskelig å si noe om utviklingen av utbetalingene da dette er knyttet til de ulike prosjektenes arbeidsperiode.

Alle bundne midler fremgår av note 4.

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for fondet. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2025.

27. mai 2026.

Rune Bård Hansen

Styreleder

Svalbards miljøvernfond

Oppstilling til bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2025					
Beholdninger rapportert i likvidrapport					
		Note	Regnskap 2025		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			53 008 858		
Endringer i perioden			11 494 465		
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>			64 503 323		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst	Note	2025	2024	Endring
641505	Ordinære fond (eiendeler)		64 503 323	53 008 858	11 494 465
811405	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank		64 503 323	53 008 858	11 494 465

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for statlige fond

Årsregnskap for statlige fond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024.

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret				
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildelinger
1472	Svalbards Miljøvernfond	50	Overføringer til Svalbards Miljøvernfond	18 632 000

Svalbards Miljøvernfond ble opprettet av Miljøverndepartementet 8. mars 2007 med hjemmel i lov om miljøvern på Svalbard 15.juni 2001 nr.79§98. Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, hvor anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår. Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskontoene overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen:

Øvre del av oppstillingen viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til fondsregnskapet.

Fondsregnskap

Oppstilling av resultat for Svalbard Miljøvernfond 2025	Note	2025	2024
Overføringer til fondet			
Innbetaling av miljøgebyr, skatter, gebyrer	1	23 775 015	21 018 844
Sum overføringer til fondet		23 775 015	21 018 844
Overføringer fra fondet			
Utbetalinger av tilskudd	2	7 316 472	7 102 079
Driftsutgifter	3	4 694 078	2 376 844
Drift av refusjonsordningen		270 000	270 000
Sum overføringer fra fondet		12 280 550	9 748 923
Periodens resultat		11 494 465	11 269 921
Disponering av resultat			
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital		11 494 465	11 269 921
Oppstilling av balanse for Svalbard Miljøvernfond 2025			
Eiendeler			
Oppgjørskonto i Norges Bank		64 503 323	53 008 858
Sum Eiendeler		64 503 323	53 008 858
Fondskapital			
Opptjent fondskapital	4	64 503 323	53 008 858
Sum Fondskapital		64 503 323	53 008 858

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultatet viser netto endringer i fondskapitalen.

Noter til fondsregnskapet

Note 1:

Alle som reiser fra Svalbard må betale en miljøavgift på 150 kroner. Avgiften blir automatisk lagt på flybilletter og cruisebilletter av fly- og cruiseselskapene. Størsteparten av inntektene til fondet i 2025 kommer fra reisende med fly og skipstrafikk.

NOTE 1	2025	2024
Overføringer til statlige fond	23 775 015	21 018 844
Inntekter tilreisende med fly	(15 105 450)	(13 461 450)
Inntekter tilreisende med turistskip	(6 255 426)	(5 092 337)
Inntekter andre tilreisende	(162 795)	(550 884)
Inntekter høsting (jakt og fiske)	(0)	(18 908)
Renteinntekter	(2 244 643)	(1 873 291)
Differanse	6 700	21 974

Note 2:

Utbetalingen av tilskudd skjer etter slutført prosjekt, eller ved anmodning om delutbetaling. Prosjektene har i utgangspunktet 2 års arbeidsfrist, men denne kan forlenges etter søknad. Utbetalingen vil omfatte alle avsluttende prosjekter uavhengig av hvilket år de har fått innvilget tilskuddet.

Note 3:

Kr. 520 000 er driftsutgifter påløpt i 2024, men faktura er behandlet i 2025. Kr. 612 117 er en dobbeltfakturering av kvartalsrefusjon sekretær SMF (krediteres 2026).

Styrehonorar utgjør kr. 473 303. Utbetalt styrehonorar for 2025 er kr. 201 934, i tillegg kommer reiseutgifter på kr. 10 449. Kr. 260 920 av utgifter til styrehonorar gjelder 2024, men er fakturert i 2025.

Note 4:

Fondet har tildelt kr. 45 606 205 i tilskudd som ikke ennå er utbetalt. Tildelingen av finansiering til prosjektene har gyldighet i to år, i særlige tilfeller kan prosjekter søke om forlengelse av prosjektperiode. Utbetalingene skjer på anmodning om delutbetaling fra prosjektene underveis i prosjektperioden og/eller ved sluttrapport senest to år etter tilsagnsår.

27. mai 2026.

Rune Bård Hansen

Styreleder

Svalbards miljøvernfond

Asgeir Meland

Sekretær

Svalbards miljøvernfond